

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, Mgr. et Ing. et Bc. Radovana Havelce, JUDr. Milady Tomkové a Mgr. Jana Passera v právní věci stěžovatelky **O. R.**, zastoupené Mgr. Marií Broučkovou, advokátkou se sídlem v Praze 6, Mrkvičkova 1355, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2006, č. j. 47 Az 50/2006 - 22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Zástupkyni stěžovatelky advokátce Mgr. Marii Broučkové **se určuje** na odměně za zastupování částka 4800 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 27. 9. 2006, č. j. 47 Az 50/2006 - 22, zamítl žalobu stěžovatelky proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 11. 8. 2006, č. j. OAM-897/LE-BE04-BE01-2006, kterým byla stěžovatelce jako zjevně nedůvodná zamítnuta žádost o udělení azylu podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatelka se kasační stížností podanou v zákonné lhůtě domáhala zrušení předmětného rozsudku a vrácení krajskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden zákonem č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je nyní kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout,

že stěžovatelce byla soudní procesní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním její věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatelky, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatelky je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatelky.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je proto třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či tedy spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.) apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelkou uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Pokud tedy kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je způsobem výše naznačeným zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatelky, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatelka s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by byl nepochybně stejný závěr. Je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že je v zájmu stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájem stěžovatelky je však rovněž uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Nejvyšší správní soud na základě shora uvedených obecných úvah v projednávané věci konstatuje, že stěžovatelka opírá kasační stížnost o důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítala, že ministerstvo nezjistilo dostatečně a úplně skutkový stav věci a v důsledku toho pochybilo i v právním posouzení celé záležitosti.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že námitka o neúplném zjištění skutkového stavu věci je zcela obecná a není z ní patrné, v jakém směru a jakých konkrétních pochybení se mělo ministerstvo dopustit při zjišťování skutkového stavu věci. Takto formulovaná výhrada je v rozporu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, který např. v usnesení ze dne 24. 11. 2004, č. j. 1 Afs 47/2004 - 74, www. nssoud. cz zaujal názor, že „není důvodem kasační stížnosti ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., cituje-li stěžovatelka toliko zákonný text tohoto ustanovení nebo jeho část, aniž by ji v konkrétní věci specifikovala, a nekonkretizuje-li vady v řízení či vady v právním úsudku, jichž se soud podle stěžovatelky dopustil“. Obdobně se vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, uveřejněném pod č. 312/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, kde uvedl, že „pokud stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí pouze námitky obecného charakteru, aniž upřesňuje, které konkrétní důkazy či podklady pro rozhodnutí žalovaného v odůvodnění jeho rozhodnutí chybí, je takové tvrzení bez uvedení konkrétních skutečností nedůvodné. Nejvyšší správní soud vychází z premisy „necht' si každý střeží svá práva“; proto nemůže stěžovatelka v kasační stížnosti úspěšně namítat, že správní orgán či soud v předcházejícím řízení nezjistily důsledně skutečný stav věcí, pokud sama neuvádí skutečnosti či důkazy, které pro takové tvrzení svědčí“.

Stěžovatelka v kasační stížnosti dále namítala, že správní orgán i krajský soud nesprávně posoudily právní otázku, zda je možné na její případ vztáhnout ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu. Je tomu tak proto, že v zemi původu byla opakovaně ohrožována na zdraví a životě bývalým manželem, který vůči ní využíval své fyzické převahy a policejní orgány domovského státu tomto ohrožování nezabránily. Z uvedených důvodů správní orgán a krajský soud měly posuzovat celou věc podle ustanovení § 12 zákona o azylu.

Krajský soud při rozhodování o žalobě stěžovatelky vzal v úvahu judikaturu Nejvyššího správního soudu ohledně pronásledování podle zákona o azylu. Např. podle rozsudku ze dne 19. 2. 2004, č. j. 7 Azs 38/2003 - 37 www. nssoud. cz. „za pronásledování ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., je nutno považovat pouze takové ohrožení života či svobody, které je trpěné, podporované či prováděné státní mocí...“. Jelikož stěžovatelka nebyla pronásledována státní autoritou, ale bývalým manželem, nelze hovořit o tom, že by byla v zemi původu pronásledována ve smyslu ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud rovněž poukazuje na to, že se konstantní judikatura již vyslovila k zákonným podmínkám zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu.

Krajský soud při rozhodování vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2005, č. j. 4 Azs 300/2004 - 36 www.nssoud.cz, podle něhož „byla-li žádost o azyl podána až poté, co bylo rozhodnuto o správním vyhoštění žadatele, a tato žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, nemohou před soudem obstát námitky nesprávného posouzení skutkového stavu věci vztahující se k důvodům udělení azylu“. Jestliže stěžovatelka vstoupila na území České republiky dne 29. 4. 2003 s platným cestovním dokladem a turistickým vízem opravňujícím ji k pobytu na tomto území do 21. 5. 2003 a poté na území České republiky pobývala zcela vědomě nelegálně a o udělení azylu požádala až 10. 8. 2006, tedy poté, co jí bylo rozhodnutím ze dne 29. 7. 2006 uloženo správní vyhoštění na dobu 3 roků a se lhůtou k vycestování z území České republiky do 15 dnů ode dne ukončení zajištění, je již z toho zřejmé, že o udělení azylu požádala s cílem vyhnout se vyhoštění. Doba pobytu stěžovatelky na území České republiky, během níž měla možnost se svobodně a volně pohybovat, byla přitom dostatečně dlouhá k tomu, aby mohla požádat o udělení azylu dříve (měla-li skutečný zájem o udělení azylu), než jí bylo uloženo správní vyhoštění. Skutečnosti, které stěžovatelka uvedla v žádosti o udělení azylu (v zemi původu jí manžel vzal dům, potřebuje vydělat nějaké peníze, aby mohla podporovat rodinu) jí byly známy po celou dobu a v podání této žádosti jí nebránily žádné objektivní okolnosti.

Stěžovatelka v kasační stížnosti rovněž vytkla ministerstvu i krajskému soudu, že se měly zabývat i možností udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, neboť musí zajišťovat finanční prostředky na léčení členů své rodiny.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 10. 2003, č. j. 1 Azs 8/2003 - 90 www.nssoud.cz řešil vzájemný vztah výroku podle ustanovení § 16 a § 14 zákona o azylu, v němž uvedl, že „správní orgán pochybil, jestliže žádost stěžovatelky zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 zákona o azylu, přičemž současně posuzoval důvody pro udělení azylu podle § 13 (sloučení rodiny) a § 14 (humanitární azyl) a výrokem se o nich vyjadřoval. Pokud totiž v řízení o žádosti o udělení azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona, pak správní orgán bez dalšího - ale jen ve lhůtě podle odstavce 2 téhož ustanovení - zamítne žádost. Rozhodne tedy konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona. Pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvídaných v ustanoveních § 13 a § 14 zákona je však určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože tento důvod při zamítnutí žádosti podle § 16 zákona zjišťován není, dostává se výrok správního orgánu o zamítnutí žádosti o udělení azylu podle § 16 zákona do logického rozporu s výrokem o neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona“. Z výše uvedeného vyplývá, že rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona o azylu vylučuje současné posouzení této žádosti podle § 14 téhož zákona.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky uplatněné v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost stěžovatelky nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, věty první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Stěžovatelce byla v řízení o kasační stížnosti soudem ustanovena zástupcem advokátka Mgr. Marie Broučková, která podle obsahu spisu dne 14. 3. 2007 nahlížela do spisu a dne 20. 3. 2007 vypracovala doplnění a konkretizaci důvodů kasační stížnosti. Za tohoto stavu činí odměna advokátky částku 4800 Kč (jeden úkon právní služby za 2100 Kč podle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky, kterým je podání ve věci samé a jeden úkon právní služby za 2100 Kč podle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) citované vyhlášky s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. f) citované vyhlášky za použití § 11 odst. 3 citované vyhlášky, kterým je prostudování spisu; 2x náhrada hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky). Jiné úkony právní služby nebyly doloženy.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. června 2007

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu